

ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียน
ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

The Relationship Between Attitude Towards Teaching Profession
and Happiness in Studying of Undergraduate Students
in Faculty of Education, Naresuan University

นิสากร ใจเฟื้อ ศิวาพร ใจหล้า ชลธิชา บ่อคำ นันทิมา นาคาพงศ์ อัสวารักษ์

Nisakorn Jaipue, Siwaporn Jailha, Chonticha Bokum, and Nanthima Nakaphong
Asvaraksha

สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Department of Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Naresuan
University

E-mail : siwapornj65@nu.ac.th

Date Received : 21 July 2023 Date Revised : 23 May 2024

Date Accepted : 23 May 2024 Date Published online : 27 June 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี 2) เปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ และ 3) เปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2565 รวม 321 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โพรดักโมเมนต์ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของตุ๊ก

ผลการศึกษา ดังนี้ 1) เจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนของนิสิต มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2) เจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคู่ที่แตกต่างกันคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 และ 3) ความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

โดยคู่ที่แตกต่างกัน คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 ผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับประกอบการพัฒนาหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดีและเพิ่มความสุขในการเรียนให้กับนิสิตทุกชั้นปี

คำสำคัญ : เจตคติต่อวิชาชีพครู ความสุขในการเรียน ความสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Abstract

The objectives of this study were 1) to investigate the relationship between attitude towards the teaching profession and happiness in learning among undergraduate students, 2) to compare the attitude towards teaching profession among undergraduate students and 3) to compare the happiness in learning among undergraduate students. The sample consisted of 1st – 4th year undergraduate students at the faculty of education, Naresuan University of academic year 2022, totaling 321 students. The data were gathered by questionnaires and analyzed using Percentage, Mean, Standard Deviation, Pearson product moment correlation coefficient, One-way ANOVA, Post-Hoc Test, (Tukey's Test).

The findings indicated as follows: 1) Attitude towards teacher profession and happiness in studying of the sample were positive correlation at a high level with a statistical significance level of 05. 2) There were differences in mean scores of attitudes towards teacher profession between first year and fourth-year students with a statistical significance level of .05 and 3) There were differences in mean scores of happiness in learning between first-year students and fourth-year with a statistical significance level of .05. The results of this study can be used as information for developing or organizing activities to promote good attitudes towards the teaching profession and increase happiness in learning for students of all years.

Keywords: Attitude towards the teaching profession, Happiness in learning, Correlation, Naresuan University

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เปรียบเสมือนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพ มีศักยภาพ ท่ามกลางสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การศึกษาจึงเป็นส่วนที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้สอดคล้องและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนความมั่นคงของชาติ ในฐานะที่การศึกษาเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการจัด

การศึกษาของชาติ เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนั้น กระบวนการผลิตครูซึ่งเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับและพัฒนาบทบาทหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูและมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพไว้ว่าผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูนั้นต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าหรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพไว้ 3 ด้าน ดังนี้ 1. มาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน 3. มาตรฐานการปฏิบัติตน ตามที่ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) ได้กำหนดมาตรฐานความรู้ประกอบด้วยคุณวุฒิต่อไปนี้คือ 1) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) การวัดและประเมินผลการศึกษา 6) การบริหารจัดการในห้องเรียน 7) การวิจัยทางการศึกษา 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 9) ความเป็นครู เมื่อพิจารณาพบว่าในข้อ 9) ความเป็นครู มีการบรรจุสาระความรู้ในเรื่องการสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูไว้ด้วย

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 และ 2555) ได้ให้ความหมายของ เจตคติ ว่าหมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโน้มเอียงไปทางบวกหรือลบ เช่น ความรัก ความเกลียด และองค์ประกอบทางด้านความรู้ เจตคติที่เกิดขึ้นมักส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้น การปลูกฝังให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูจะก่อให้เกิดความเอนเอียงในทางบวกต่ออาชีพครูว่าเป็นอาชีพที่สำคัญต่อสังคม เป็นอาชีพในระดับวิชาชีพ เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและวุฒิภาวะทุก ๆ ด้านเป็นอย่างมาก (ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์ และคณะ, 2554) นิสิตครูระดับปริญญาตรีอยู่ในช่วงอายุ 18 - 22 ปี (ชั้นปีที่ 1 - 4) เป็นช่วงวัยที่กำลังมีการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มตัว แต่สภาพจิตใจและอารมณ์ยังไม่มั่นคง อาจก่อให้เกิดความสับสนในตนเอง เกิดความขัดแย้งในจิตใจ และนำไปสู่ปัญหาทางสุขภาพจิตต่าง ๆ ได้ง่าย เช่น ความเครียดและภาวะซึมเศร้า (Townsend, 2011 อ้างอิงใน ธนพล บรรดาศักดิ์, 2560, น. 2) ปีพมาทองสม (2554) ได้กล่าวถึง ความสุขในการเรียนไว้ว่าเป็นความรู้สึกซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน หมายถึงความรู้สึกที่ผู้เรียนรับรู้ว่าเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของสถาบัน ได้รับเกียรติและได้รับการยอมรับ ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากสถาบันที่ตนกำลังศึกษาอยู่เป็นประสบการณ์ ที่ลึกซึ้งของบุคคลต่อบริบทที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกหลายด้านรวมถึงความปลอดภัย การได้รับการยอมรับ การได้เป็นพวกพ้อง และยังรวมถึงความรู้สึกผูกพัน และการมีค่านิยมทั้งด้านวิชาชีพและค่านิยมส่วนตัวที่กลมกลืนสอดคล้องกับกลุ่ม เช่นเดียวกับ ธนพล บรรดาศักดิ์ (2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสุขในการเรียนไว้ว่า ความสุขในการเรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเรียนของนักศึกษา เพราะเป็นทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมในการเรียนรู้ และเป็นผลที่เกิดจากการที่นักศึกษาได้เรียนรู้ เมื่อพิจารณาลักษณะของนักศึกษาที่มีความสุขในการเรียนรู้ จำแนกตามองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้และสรุปได้ว่า นักศึกษาที่สนใจใฝ่เรียนรู้ในวิชาที่เรียนมีเจตคติต่อวิชาชีพที่ดี มีความพึงพอใจต่อการเรียน มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและไม่มีความวิตกกังวลต่อการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจะส่งผลให้นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

ด้วยเหตุผลข้างต้นเจตคติต่อวิชาชีพครูจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพครู ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพครู ความสุขในการเรียน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นสารสนเทศที่สำคัญให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนานิสิตนักศึกษา ในระดับอุดมศึกษาต่อไป

บททวนวรรณกรรม

เจตคติต่อวิชาชีพครู

จากการทบทวนเอกสารของผู้วิจัย ได้มีนักวิชาการนิยามความหมายของเจตคติต่อวิชาชีพครูไว้ ดังนี้ สมเกียรติ ทานอก (2552) กล่าวว่า เจตคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพครูที่อาจเป็นไปในทางที่ดี (positive) ชัดแย้ง (negative) หรือเป็นกลาง (neutral) ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบเจตคติต่อวิชาชีพครู สอดคล้องกับ ชาญชัย สิทธิโชติ (2560) ได้กล่าวถึงเจตคติต่อวิชาชีพครูว่าหมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกที่มีต่อวิชาชีพครู ซึ่งแฝงความรู้สึก ทัศนคติ และพฤติกรรม อยู่ในแต่ละบุคคลและพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมใด ๆ ต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเป็นครูที่มาเร้าในแง่ที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ยอมรับ หรือไม่ยอมรับ ฟังพอใจ หรือไม่ฟังพอใจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงปรากฏการณ์ทางความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมเข้าด้วยกัน เช่นเดียวกับ พิศุทธิภา เมธิกุล (2561) ได้กล่าวว่า เจตคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง การประเมินค่าเกี่ยวกับวิชาชีพครูในทำนองที่เป็นประโยชน์หรือโทษ ทำให้มีความรู้สึกโน้มเอียงไปทางชอบหรือพอใจมากถึงน้อยต่อวิชาชีพครู รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู นอกจากนี้ ชญารัตน์ บุญพุฒิก (2561, น. 12) ที่ได้ศึกษาเจตคติต่อวิชาชีพครู โดยศึกษาภายใต้ขอบเขตของเนื้อหาตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานของการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม และได้สรุปความหมายของเจตคติต่อวิชาชีพครูไว้ว่า เป็นความรู้สึกนึกคิดในจิตใจซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในของบุคคลที่จะแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรมในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งเกิดจากความรู้คิด และความรู้สึก กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติต่อวิชาชีพไว้ 3 ด้าน คือ ปัญญาหรือการรู้คิด อารมณ์หรือความรู้สึก และพฤติกรรม

จากความหมายของเจตคติต่อวิชาชีพครู สามารถสรุปได้ว่า เจตคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านการกระทำและพฤติกรรมในทางบวกหรือทางลบที่มีผลต่อการประกอบวิชาชีพครูทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ซึ่งมีผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และความเชื่อที่มีต่อวิชาชีพครู สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้มาตรวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูของ ชญารัตน์ บุญพุฒิก (2561) โดยมีองค์ประกอบของเจตคติทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัญญา

หรือการรู้คิด อารมณ์หรือความรู้สึก และพฤติกรรม ซึ่งผู้วิจัยนิยามศัพท์ไว้ดังนี้ 1) ด้านปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive) หมายถึง ความเชื่อหรือไม่เชื่อที่เกิดจากกระบวนการทางความคิดของนิสิตวิชาชีพครูตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู 2) ด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (Affective) หมายถึง ความรู้สึกทางอารมณ์ของนิสิตวิชาชีพครูซึ่งอาจจะชอบหรือไม่ชอบ (Liking/ Disliking) เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และ 3) ด้านพฤติกรรม (Behavioral) หมายถึง แนวโน้มหรือความพร้อมของการแสดงออกทางพฤติกรรมที่นิสิตวิชาชีพครูจะปฏิบัติตามแบบแผนของจรรยาบรรณวิชาชีพครู

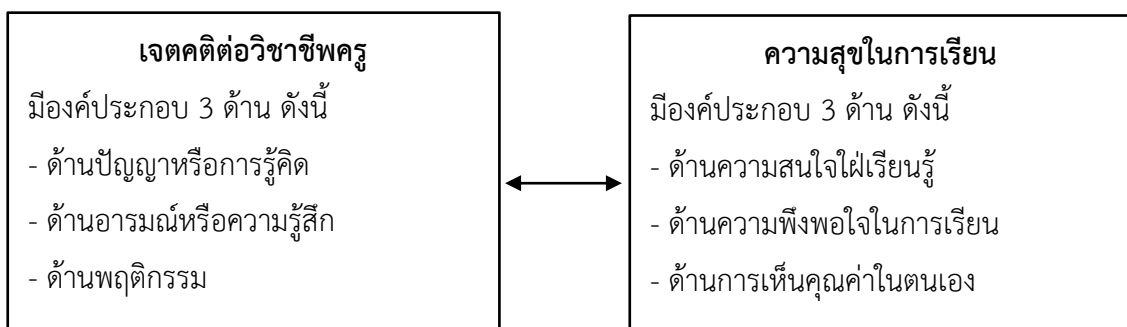
ความสุขในการเรียน

ความสุขในการเรียน เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่มีความพร้อมที่จะตั้งใจรับความรู้ ปฏิบัติและรับผิดชอบงานต่าง ๆ ในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ เต็มที่ และเต็มศักยภาพ นำไปสู่การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ สนุกสนานต่อกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถบริหารเวลา จัดการตนเอง ลำดับความสำคัญของภาระงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ ขนิษฐา บุญมาวงษา (2561, น. 18) กล่าวว่า ความสุขในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่แสดงออกถึง ความพึงพอใจ ความตั้งใจ สนใจ และความกระตือรือร้น ขณะที่มีการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนการสอนที่มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ไม่เครียด ไม่เบื่อหน่าย สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออก และมีกำลังใจในการแสวงหาความรู้ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อวิชาเรียน เกิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้สอน ต่อเพื่อน และต่อบุคคลแวดล้อม เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่นเดียวกับ ปานทิพย์ พอดิ (2564) ที่กล่าวว่า การเรียนอย่างมีความสุขก็คือการเรียนที่มีความพอใจ การที่ผู้เรียนสามารถเรียนวิชาใดอย่างมีความสุขได้นั้น แสดงว่าผู้เรียนมีความพอใจในวิชานั้น ผู้เรียนที่มีความพอใจในวิชาใดจะต้องมีความรู้สึกรักหรือชอบวิชานั้น หนังสือตำราเรียนไม่สามารถทำให้ผู้เรียนรักหรือเกลียดได้แต่ผู้ที่มิบทบาทสำคัญ คือ ผู้สอน หากผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเห็นว่าบทเรียนนั้นง่าย และมีคุณค่าผู้เรียนจะรักและชอบวิชานั้น ในทางตรงข้าม ถ้าครูผู้สอนไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ เมื่อผู้เรียนเห็นว่า การเรียนรู้เป็นเรื่องยากและไม่มีคุณค่า ผู้เรียนก็จะไม่ชอบวิชานั้น สอดคล้องกับ พิณพนธ์ คงวิจิตร (2556) ที่กล่าวถึงความสุขในการเรียนว่าหมายถึง ความรู้สึกดีที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ลงมือปฏิบัติและนำเสนอผลการเรียนรู้ตามความสนใจของตนเอง โดยได้รับการส่งเสริมจากผู้สอนด้วยความเอาใจใส่จนสามารถนำความรู้ ทักษะ และคุณค่าที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ กมล โพธิเย็น (2559) กล่าวถึง การเรียนรู้อย่างมีความสุขว่าเป็นสภาวะการณ์ที่สำคัญอันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางในการเรียนรู้ได้โดยง่ายและยังสามารถมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่เรียนรู้ว่าตนเองจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะหากผู้เรียนมีความพึงพอใจหรือเกิดความสุขใจต่อสิ่งที่ตนกำลังจะเรียนรู้แล้ว พฤติกรรมการตอบสนองและผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ก็จะเกิดขึ้นตามมาโดยไม่ยากนัก ซึ่งพบว่า องค์ประกอบของความสุขในการเรียนของผู้เรียนสะท้อนออกมาให้เห็นว่า ผู้เรียนเกิดความสุขหรือ

มีความพึงพอใจในการเรียนรู้ใน 3 ด้าน คือ ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความพึงพอใจในการเรียน และการเห็นคุณค่าในตนเอง

จากความหมายของความสุขในการเรียนที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามไว้นั้น สรุปได้ว่า ความสุขในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกที่ดี เพลิดเพลินต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งส่งผลถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ มุ่งมั่น ตั้งใจ กระตือรือร้น มีกำลังใจในการแสวงหาความรู้ สนใจไขว่คว้าอยากที่จะรู้ เกิดความสนุกสนานกับการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ กมล โปธิเย็น (2559) เกี่ยวกับองค์ประกอบของความสุขในการเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความพึงพอใจในการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งผู้วิจัยนิยามศัพท์ไว้ดังนี้ 1) ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของนิสิตที่สะท้อนให้เห็นว่านิสิตเกิดความสุขในการเรียนรู้ หรือมีความพึงพอใจที่ได้เรียนรู้ แสดงถึงความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ ความพอใจ การเอาใจใส่ในการเรียนรู้ของนิสิต และความพร้อมที่จะแสวงหาความรู้หรือการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ 2) ด้านความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของนิสิตที่สะท้อนให้เห็นว่านิสิตเกิดความสุขในการเรียนรู้หรือมีความพึงพอใจในการเรียนรู้อันจะกลายเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือภาพลักษณ์ที่เหมาะสม 3) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง พฤติกรรมของนิสิตที่สะท้อนให้เห็นว่านิสิตมีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง เข้าใจตนเองและชีวิตตามความเป็นจริงอย่างสมเหตุสมผลไม่บิดเบือน รับรู้ถึงข้อดี ยอมรับข้อจำกัดและความผิดพลาดของตนเอง รวมถึงสภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อมสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และรับผิดชอบต่อการตัดสินใจนั้น ๆ ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 1,592 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2565 ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 321 คน ซึ่งได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1976 อ้างอิงใน กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2546, น. 26) และดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย เพศ และชั้นปีที่กำลังศึกษา ซึ่งแบบสอบถามในส่วนนี้ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive) ด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (Affective) และด้านพฤติกรรม (Behavioral) รวมจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 69 ข้อ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ได้แก่ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ ปรับปรุง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความสุขในการเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ด้านความพึงพอใจในการเรียน และด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง รวมจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 37 ข้อ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ได้แก่ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ ปรับปรุง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูและตัวแปรความสุขในการเรียน
2. สร้างแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนที่มีข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ได้กำหนดไว้
3. นำแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) และนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC โดยกำหนดเกณฑ์ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงนำข้อความไปใช้ได้ ซึ่งข้อความมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00
4. นำแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำผลการตอบแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .985 และแบบสอบถามความสุขในการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .967
5. จัดพิมพ์แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนฉบับจริงพร้อมนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียน จำนวน 321 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนมา จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยการหาความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์เจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียน โดยใช้สถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson product moment correlation coefficient: r_{xy})
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนของนิสิตชั้นปีต่าง ๆ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของตุ๊กกี (Tukey's Test)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิจัยรวมทั้งแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและชั้นปี

ชั้นปี	เพศชาย	เพศหญิง	รวมจำนวน (คน)	ร้อยละ
1	39	33	72	22.4
2	33	40	73	22.7
3	28	58	86	26.8
4	49	41	90	28.0
รวม	149	172	321	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 321 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.6 และเพศชาย ร้อยละ 46.4 ส่วนใหญ่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 28.0 รองลงมาคือ นิสิตชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 26.8 นิสิตชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 22.7 และนิสิตชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 22.4 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เจตคติต่อวิชาชีพครูและความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของเจตคติต่อวิชาชีพครูและความสุขในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ตัวแปร	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เจตคติต่อ วิชาชีพครู	ด้านปัญญาหรือการรู้จักคิด	4.54	.43	ดีมาก
	ด้านอารมณ์หรือความรู้สึก	4.56	.45	ดีมาก
	ด้านพฤติกรรม	4.59	.44	ดีมาก
	รวม	4.56	.42	ดีมาก
ความสุข ในการเรียน	ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้	4.25	.55	ดี
	ด้านความพึงพอใจในการเรียน	4.32	.54	ดี
	ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	4.42	.48	ดี
	รวม	4.33	.48	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = .42) ประกอบด้วย ด้านพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = .44) รองลงมาคือ ด้าน

อารมณ์หรือความรู้สึก ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = .45) และด้านปัญหาหรือการรู้คิด ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = .43) ตามลำดับ และพบว่าความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.48) ประกอบด้วย ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.42 , S.D. = .48) รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจในการเรียน ($\bar{X}$ = 4.32 , S.D. = .54) และด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.52 , S.D. = .55) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตัวแปร	ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ (Y1)	ด้านความพึงพอใจในการเรียน (Y2)	ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (Y3)	ความสุขในการเรียน (Y)
องค์ประกอบด้านปัญญา (X1)	.49**	.43**	.42**	-
องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (X2)	.50**	.48**	.52**	-
องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (X3)	.58**	.54**	.51**	-
เจตคติต่อวิชาชีพครู (X)	-	-	-	.72**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูและความสุขในการเรียนมีความสัมพันธ์กันทิศทางบวกในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.72 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .42 ถึง .70 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางถึงสูงในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่

เมื่อพิจารณารายคู่ระหว่างองค์ประกอบย่อยของเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียน พบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ เจตคติต่อวิชาชีพครู ด้านพฤติกรรม กับความสุขในการเรียน ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .58 รองลงมาคือ เจตคติต่อวิชาชีพครู ด้านพฤติกรรมกับความสุขในการเรียน ด้านความพึงพอใจในการเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .54 และเจตคติต่อวิชาชีพครู ด้านอารมณ์หรือความรู้สึกกับความสุขในการเรียน ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .52 ตามลำดับ ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์กันระดับสูงในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพครูและความสุขในการเรียนของนิสิตชั้นปีต่าง ๆ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติต่อวิชาชีพครูและความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ชั้นปี	N	เจตคติต่อวิชาชีพครู			ความสุขในการเรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	72	4.67	0.35	ดีมาก	4.43	0.47	ดี
2	73	4.57	0.42	ดีมาก	4.37	0.50	ดี
3	86	4.57	0.44	ดีมาก	4.38	0.48	ดี
4	90	4.45	0.45	ดี	4.19	0.46	ดี
Total	321	4.56	0.42	ดีมาก	4.33	0.48	ดี

จากตารางที่ 4 พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.42) โดยนิสิตชั้นปีที่ 1 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูสูงสุดในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.35) และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูระดับต่ำสุดในระดับดี ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.45) และความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.48) และทุกด้านอยู่ในระดับดี โดยนิสิตชั้นปีที่ 1 มีความสุขในการเรียนสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.47) และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีระดับความสุขต่ำสุด ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.46)

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพครูและความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตัวแปร	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Difference
เจตคติต่อวิชาชีพครู						
Between Groups	1.89	3	.63	3.59*	.014	ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 4.67$)
Within Groups	55.64	317	.17			กับชั้นปีที่ 4
Total	57.53	320				($\bar{X} = 4.45$)
ความสุขในการเรียน						
Between Groups	2.83	3	.94	4.14*	.007	ชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 4.33$)
Within Groups	72.15	317	.23			กับชั้นปีที่ 4
Total	74.98	320				($\bar{X} = 4.19$)

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพรูของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคู่ที่แตกต่างกันคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.35) กับนิสิตชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.45) และผลการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคู่ที่แตกต่างกันคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.47) กับนิสิตชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.46)

สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษา คณะผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพรูกับความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพรูและมีความสุขในการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.72 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพรูและมีความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีต่าง ๆ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพรูของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคู่ที่แตกต่างกันคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.35) กับนิสิตชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.45) และความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคู่ที่แตกต่างกันคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.47) กับนิสิตชั้นปีที่ 4 ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.46)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา คณะผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพรูกับความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพรูและมีความสุขในการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.72 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากเจตคติต่อวิชาชีพรูเป็นความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนิสิตที่แสดงออกมาทางด้านการคิด อารมณ์ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมในทางบวกหรือทางลบซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเลือกเข้าศึกษาในคณะที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของนิสิตในอนาคต และหากนิสิตมีเจตคติต่อวิชาชีพรูทางบวกก็จะทำให้นิสิตมีความตั้งใจที่จะเป็นครู นิสิตจะมีความมุ่งมั่นในการศึกษาพยายามทำให้ตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี เพื่อความก้าวหน้าในชีวิต มีความสุขในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ จริยา โสสีดา และ สุรเดช ประยูรศักดิ์ (2563) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนิสิต

ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการเรียนของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ญัฐศรียา จักรสมศักดิ์ และคณะ (2566) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านสถาบันอุดมศึกษา และด้านสังคม กับความสุขของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านสถาบันอุดมศึกษา และด้านสังคมมีสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับความสุขของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคู่ที่แตกต่างกันคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 เนื่องมาจากเจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับแตกต่างกัน นิสิตชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้าเรียนสู่สถาบันการศึกษาวิชาชีพครูและเริ่มเรียนได้เพียง 1 ปี ยังไม่ได้ออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวมถึงยังไม่คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะป็นระบบการจัดการเรียนการสอน สถานที่ กลุ่มเพื่อน และในลักษณะธรรมชาติของนิสิตชั้นปีที่ 1 ก็จะมีลักษณะการมองโลกในแง่ดี ใฝ่เรียน อ่อนโยน เชื่อฟัง มักสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบด้าน ดังนั้น นิสิตจะมองทุกสถานการณ์ส่วนใหญ่ในเชิงบวก สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 4 เป็นนิสิตปีสุดท้ายซึ่งได้เรียนวิชาที่เกี่ยวกับวิชาชีพครูมากขึ้นและได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแล้วอาจพบเจอกับอุปสรรคต่าง ๆ ที่ต้องใช้สติปัญญาแก้ไขสถานการณ์ที่พบเจอให้ผ่านพ้นไปด้วยดี ทำให้เข้าใจธรรมชาติของวิชาชีพครูมากขึ้นว่าต้องมีทั้งสถานการณ์เชิงบวกและเชิงลบ ดังนั้น เมื่อนิสิตแต่ละชั้นปีได้รับการเรียนรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 1 และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยาณี ณ นคร และ อรุณ น้อยอุดม (2563) ได้ทำการศึกษาเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลในยุคศตวรรษที่ 21: มุมมองของนักศึกษาพยาบาลโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี พบว่า มุมมองของนักศึกษาที่มีต่อเจตคติวิชาชีพพยาบาลในยุคศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับดี นักศึกษามีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า มีนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลที่แตกต่างกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์ และคณะ (2554) ได้ทำการศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า นิสิตมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับดี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ตามเพศ สาขาที่ศึกษา ชั้นปี และคะแนนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกันของนิสิต

การเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีต่าง ๆ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคู่ที่แตกต่างกันคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 เนื่องมาจากนิสิตชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่ได้เลือกเข้ามาศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรด้วยความสนใจ ฟังพอใจ เป็นความรู้สึกแรกเริ่มที่ส่งเสริมให้นิสิตเกิดความตื่นตัวในการเข้าร่วมหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประสบการณ์ที่แปลกใหม่ สนุกสนาน รู้สึกชอบทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกกับหลายสิ่งรอบตัวในรั้วมหาวิทยาลัย เมื่อนิสิตเกิดความรู้สึกทางบวก หรือเกิดความพึงพอใจแล้วนั้นย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิต ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี เพลิดเพลินต่อการเรียนรู้ ส่งผลถึง

พฤติกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ มุ่งมั่น ตั้งใจ กระตือรือร้น มีกำลังใจในการแสวงหาความรู้ เกิดความสนุกสนานกับการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีกับ ผู้สอนและเพื่อน ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์รอบตัวได้ดี ส่งผลให้นิสิตชั้น ปีที่ 1 มีระดับความสุขในการเรียนสูงสุดอยู่ในระดับดี ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 4 เนื่องด้วยภาระงาน หน้าที่ และการ ปรับตัวกับสังคมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะออกไปเจอกับ ประสบการณ์จริง ด้วยบทบาทที่ต้องปรับจากนิสิตที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยไปเป็นนิสิตที่โรงเรียนเพื่อฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ การเป็นนิสิตครูทำหน้าที่สอนศิษย์ อาจส่งผลให้นิสิตเกิดความกดดัน คาดหวัง กังวล หรือ มีหลายสิ่งที่ต้องรับมือ ต้องปรับตัว เพื่อเตรียมก้าวเข้าสู่สังคมการทำงานจริง เหตุผลดังกล่าวจึงมีส่วนทำให้นิสิต ชั้นปีที่ 4 มีระดับความสุขต่ำสุด และด้วยบริบท ภาระ หน้าที่ ความรับผิดชอบโดยรวมของชั้นปีที่ 4 ที่มี มากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 จึงส่งผลให้ผลการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ภมรพรรณ ยุระยาตร์, ฐาปนี สีเฉลียว และกฤตยชญ์ ไชยคำภา (2565) ได้ทำการศึกษา สุขภาวะทางจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตมีสุขภาวะทางจิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก และนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มี เพศ ชั้นปี คณะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA) ต่างกัน มีสุขภาวะทางจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษา ของ พรพรรณ ศรีโสภา ภรภัทร เสงอุตมทรัพย์ และกิ่งดาว การะเกต (2556) ได้ศึกษาการเรียนรู้อย่างมี ความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตพยาบาล พบว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ใน ระดับสูง คะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูกับความสุขในการเรียนมีความสัมพันธ์กันสูง ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตมีความรักและ ศรัทธาในวิชาชีพครู เกิดจิตวิญญาณความเป็นครูมากขึ้นนอกเหนือจากกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ทำให้นิสิตเกิดความ ภาคภูมิใจ สามารถเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของวิชาชีพครู เพื่อให้นิสิตได้รู้จักตัวตนมากขึ้นและสามารถทบทวน ตนเองว่า ชอบในอาชีพครูหรือไม่ และมีความสุขในการเรียนหรือไม่ หากไม่ชอบหรือรู้ตัวเร็วขึ้นจะเป็น ประโยชน์ในการตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนสายอาชีพต่อไป

2. จากผลการศึกษา พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูและความสุข ในการเรียนแตกต่างกัน โดยรวมนิสิตชั้นปีที่ 4 มีเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับต่ำสุด

ผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ประกอบการพัฒนาหรือจัดกิจกรรมการส่งเสริมเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดีและเพิ่มความสุขในการเรียนให้กับนิสิตทุกชั้นปี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพครูและความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยการศึกษาเปรียบเทียบชั้นปี หากมีการศึกษาเพิ่มเติมอาจทำการเปรียบเทียบแยกเป็นสาขาวิชาซึ่งอาจจะได้ข้อค้นพบที่แตกต่างไปจากเดิม

2. การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อค้นหาคำตอบ หากในการวิจัยครั้งต่อไปต้องการความลึกซึ้งของคำตอบผู้ที่สนใจอาจจะทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาเจตคติต่อวิชาชีพครูและมีความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

เอกสารอ้างอิง

กมล โพธิเย็น. (2559). การจัดการเรียนรู้เพื่อนำความสุขสู่ผู้เรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 13(2), 122-126. สืบค้นจาก

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/91833/72018>.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนิษฐา บุญมาวงษา. (2561). *ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา). สืบค้นจาก <https://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890/7689>.

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (20 มีนาคม 2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 18-20.

จรรยา โสสีดา และสุรเดช ประยูรศักดิ์. (2563). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับความสุขในการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารการวัดประเมินผล สถิติ และการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. 1(1), 21-30. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/mesr/article/view/244410/165348>.

ชญรัตน์ บุญพุดผิกร. (2561). *การพัฒนามาตรวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูตามโมเดลการตอบสนองข้อสอบแบบพหุมิติ : การทดสอบปรับเหมาะแบบพหุมิติด้วยคอมพิวเตอร์*. (ดุสิตนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและเทคโนโลยีทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา). สืบค้นจาก <https://webopac.lib.buu.ac.th/Catalog/BibItem.aspx?BibID=b00255313>.

ชาญชัย สิทธิโชค. (2560). *การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*.

- (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). สืบค้นจาก <http://202.28.34.124/dspace/bitstream/123456789/299/1/56030581007.pdf>.
- ณัฐศรียา จักรสมศักดิ์, สหรัฐฯ ศรีพุทธา, วันวิสา บ่อมประสิทธิ์, ชัยยุทธ สุทธิดี, วิระศักดิ์ กุลณะวะ และ อภิศิษฐ์ เสน่ห์วงศ์. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านสถาบันอุดมศึกษา และด้านสังคม กับความสุขของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 17(1), 40-52. สืบค้นจาก <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JOEMSU/article/view/1200/1013>.
- ธนพล บรรดาศักดิ์. (2560). ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในชีวิตต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล. (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช, มหาวิทยาลัยบูรพา). สืบค้นจาก https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/57920199.pdf.
- ปัทมา ทองสม. (2554). การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*. 4(1), 90. สืบค้นจาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JNAE/article/view/1561/1277>.
- ปานทิพย์ พอดี. (2564). รูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุข (FART). *วารสารวิชาการสังคมมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 11(1), 78-90. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/humannstru62/issue/download/16874/4331>.
- ปิยาณี ณ นคร และ อุ่น น้อยอุดม. (2563). การศึกษาเจตคติต่อวิชาชีพยาบาลในยุคศตวรรษที่ 21: มุมมองของนักศึกษาพยาบาลโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี. *วารสารพยาบาลทหารบก*. 21(2), 349-357. สืบค้นจาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/238990/166235>.
- พรพรรณ ศรีโสภา ภารภัทร เสงอุดมทรัพย์ และกิงดาว การะเกด. (2556). การเรียนรู้ที่มีความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตพยาบาล. *วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*. 27(2), 16-29. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/JPNMH/article/view/21171/18321>.
- พิณพนธ์ คงวิจิตรต์. (2556). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้รูปแบบการสอนเบรนท์นาร์เก็ดที่มีต่อความสุขในการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*. 9(1), 298-302. สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/34797/28871>.
- พิศุทธิภา เมธิกุล. (2561). รายงานวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. สืบค้นจาก <https://cms.dru.ac.th/jspui/handle/123456789/1473>.

- ภมรพรรณ ยุระยาตร์, ฐาปนี สีเนเลียว และกฤตยชญ์ ไชยคำภา. (2565). การศึกษาสุขภาวะทางจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 16(2), 192-208. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/issue/download/17074/4422>.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน).
- ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์, มยุรี ถนอมสุข, บรรจบ ภิรมย์คำ, สมบุญ ศิลป์รุ่งธรรม, อรวรรณ ทองเพิ่ม, และ อธิเกียรติ ทองเพิ่ม. (2554). ทักษะติดต่อวิชาชีพรูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. ใน *เอกสารการประชุมวิชาการ ตามรอยพระยุคลบาทเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน ครั้งที่ 8*. (น. 537-546). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- สมเกียรติ ทานอก. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการเจตคติต่อวิชาชีพรูของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตโดยใช้โมเดลโค้งพัฒนาการเหลื่อมเวลาระยะยาวที่มีตัวแปรแฝง. *วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา*. 9(2), 16-29. สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RMCS/article/view/45784>.